

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 33.

(Lösenummer 10 Cts.)

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 23 APRIL 1925.

(Lösenummer 10 Cts.)

No. 17.

Ny fransk ministär har bildats

Elva radikala socialister, tre ex-premiärer.

Caillaux och Briand äro de mest framträdande personerna uti politikens stormcenter.

Under stora vänder framfödes i v. det nya franska kabinettet, efter det att Aristide Briand misslyckats. Den 14 de erhöi Paul Painlevé i uppdrag att göra det, och efter en del svårigheter hade han fullbordat sitt uppdrag den 16 de.

I det nya kabinettet på 13 medlemmar finnas 11 radikala socialister, tre f. d. premiärministrar och fem f. d. kabinettsministrar. Premiärminister Painlevé har även övertagit krigsministerposten med Aristide Briand som utrikesminister samt Joseph Caillaux som finansminister. Edouard Herriot har försvunnit i den nya konstruktionen, men som ledare av socialistgruppen sedermera han finansminister.

Den viktigaste mannen i det nya kabinettet är utan tvivel Caillaux, vilken under premiärminister Clemenceaus regim sändes till fängelse som en förrädare. Innan Caillaux bestämde sig för att antaga den erbjudna posten, avgav han ett uttalande för de 130 medlemmarna av socialistpartiet i deputeradekammaren om vad han ämnade göra, ifall han antog finansportföljen. Följden var, att man beslöt att understöda honom.

Caillaux förklarade, att han kunde lösa de pressande finansiella problemen, fast situationen i v. vore mycket kritisk. Han sade sig vara övertygad om att kunna återställa Frankrikes finansiella stabilitet utan att tillgripa de radikala socialisternas plan om att indriva en 10 procent skatt på all ackumulerad rikedom.

Att Caillaux behövs till den nya ministären beredd på att Painlevé behövde det största finansiella geniet i Frankrike för att rädda landets finansiella liv. Men ändå är det en märklig tingens ordning. En gång var Caillaux premiärminister av Frankrike, och det var med hans goda hand undertecknades som förrådare. Endast för sex månader sedan var han en landflyktig efter att i tre år ha setit i fängelse, och i dag är han ett stormcentrum i fransk politik. Det var med yttersta motvilja som Briand förmådde sig att sätta i samma kabinett som Caillaux, som han gjorde det av samma skäl som den senare — ägga vänta nämligen på att kunna rycka åt sig premiärministerposten, ifall dessamma skulle falla ur Painlevés händer.

Den nya ministären är tillförskrädd underordnad av 252 deputerade, säker opposition av 252 deputerade, men däremot har den löfte om understödd av 105 socialister, vilka den 18 de avgåvo denna försäkran. Vidare förklarade de, att de icke ämnade begära en besättning på kapitlet "i detta ords brutala mening".

Lowden uttalar sig om farmareproblemen

Lantmännen måste sättas i stånd att själva få bestämma priset på alla sina produkter, framhåller han.

Vi ha icke på åttioårliga år haft en korrekt översikt över farmförhållanden här i landet — säger förutvarande guvernören i Illinois, Frank Lowden, i en i dagarna publicerad intervju, där det fortsättningsvis heter: De flesta av oss bo i de stora städerna och ha icke en aning om, att det existerar någonting sådant som farmproblemen. T. o. m. de s. k. stora finansmännen läsa icke märke härtill förrän fram mot 1924, vilket var ytterst beklagligt, ty det verkade hämmande även på affärslivet.

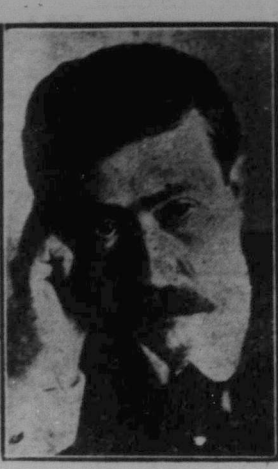
Nu ha emellertid åttioårliga ledarna fått upp ögonen — sedan under de senaste fyra åren bortåt en miljon veterannare tvingats från gård och grund. Ett hemskt manfall, om man betraktar, att veteranningssektioner utgör en bråkdel — omkring 7 proc. — av åkerbruket i Förenta Staterna. Säkert är, att många vanliga problem återstå att lösa, även om det

Samarbete är starkt på tal mellan C. N. och C. P.

Definitiva förslag om att eliminera duplicering i betäckningen för C. N. och C. P. järnvägarna äro nu under diskussion, enligt vad Sir Henry Thornton och E. W. Beatty officiellt förklarar. Mr Beatty uppvisar i sitt uttalande om att han är i favör av en rättvis omorganisering av landets järnvägsbetäckning för att reducera duplicering sådan som existerade. Sir Henry understryker detta i sitt uttalande samt förklarar, att denna fråga följt diskuteras mellan honom och Mr Beatty. Järnvägsminister Graham är i hjärtligt harmoni med denna plan samt lovar all den hjälp han kan ge, men han tillägger, att praktisk aktion beror nästan uteslutande på järnvägarna själva.

NY CHEF A SKUTAN

Premiärminister Painlevé, vilken antligen lyckats bilda ett nytt franskt kabinett.

Premiärminister Painlevé, vilken antligen lyckats bilda ett nytt franskt kabinett.

Winnipeg stora gatuprojekt får regeringens hjälp.

Manitoba regeringen bidrager med \$30,000 för gatuprojekt samt \$10,000 för att stadskomma ett stort industriellt uppbyggnad.

En speciell kommitté för det föreslagna "mall"-projektet uppvaktade f. v. Manitobas minister för publika arbeten för att höra sig för om huruvida regeringen vore villig att deltaga i konstruktionen av denna genomfartsväg eller huvudgata. Kabinettet höll samma dag möte samt beslöt därvid att påtaga sig hela kostnaden för en 60 fot bred 2 1/2 beläggning jämte trottoar över utvalda stadsdelar till en kostnad av omkring \$30,000.

Efter erhållandet av detta regeringens anbud samt efter mottagandet av skrivelsen från All Saints' kyrkan samt A. MacDonald egendomsintressen kommer man att hålla ett speciellt möte. Man anser, att man nu befinner sig ett steg närmare lösningen av denna fråga. Byggnaden av denna föreslagna huvudgata (mall) kommer att betydligt förbättra stadsplanen samt underlätta trafikproblemet. En annan sak är, att flera nya byggnader komma att uppföras efter denna centrala gata.

Winnipeg industriella byrå hade o. m. v. en konferens med Manitoba regering rörande kooperativ i en kampanj för industriell utveckling. Regeringen lovade att bidraga med \$10,000, och resten av den behövliga summan ämnar man få genom privata subscriptions.

Hälsovårdsminister Roberts i New Brunswick påyrkade här om dagen nationellt förbud.

Ny oljetrust ser dagens ljus

Ett jättesyndikat bildat, vilket övertager kontrollen över Doheny-intressena.

I Wilmington, Del., har i dagarna inkorporerats ett nytt oljesyndikat, det största i sitt slag, skrivet Artigartaren. Detta bolag har inköpt 501,000 av de 1,001,556 aktierna i Pan-American Petroleum and Transport Company, som nästan helt och hållet ägts av Doheny-jämte medlemmar av hans familj, varigenom Doheny förlorat kontrollen i nämnda bolag och resignerat som ordförande i dess direktion. Köpesumman lär ha utgjort cirka \$38,000,000, varpå en viss rabatt antagligen beviljats.

Det nya bolaget heter Pan-American Eastern Petroleum Corporation och reorganiserats organisationen vilkas kapital uppgår till ungefär en halv miljard dollars. Delägare äro Harry F. Sinclair, Blair & Co., Inc., identiskt med bankfirman Chase, Standard Oil of Indiana och Lord Inverforth, som kontrollerar British-Mexican Petroleum Co. Ltd. Emellan Sinclair och Standard Oil of Indiana gemensamt ära Sinclair Crude Purchasing Co. och Sinclair Pipe Line Co., vilka båda hantera olja från Mexiko och Sydamerika, anser man, att det nya syndikatet kommer att förena dessa intressen i Sydamerika och Mexiko.

Robert W. Stewart, direktionsordförande i Standard Oil of Indiana, är en av det nya bolagets huvudmän. Direktionsordförande är Elisha Walker från Blair & Co. Utom Lord Inverforth ha alla det nya syndikatets medlemmar oljeskandaler. Aletet mot Sinclair och Stewarts hastiga försvinnande, då regeringen vill använda honom som vittne, äro allmänt bekanta.

Dohneys bolag ägde före det nya avslutade köpet 1,520,000 acres oljeproducerande land, huvudsakligen i norra Mexiko. Dessutom ägde det 31 oljefält. Endast i Mexiko utgjorde bolagets rörelser omkring 550 mil och den dagliga produktionen var 160,000 tunnor. De naturliga möjligheterna där är nästan obegränsade. Helt nyligen upptäcktes ett nytt fält, där det enda källa, som hittills börjats, avkastar 200,000 tunnor dagligen. (Forts. A sid. 4.)

En revolution hotar Bulgarien

Kung Boris undgår med nätt nöd att nedskjutas.

Bombattentat och lönnmord höra till ordningen för dagen. Inbördeskrig hotar.

Döden hängde på ett hårstrå den 14 de för kung Boris av Bulgarien, då han befann sig ute på en automobil-tid till femton månader eller sammanlagt med ett band på sex personer, vilka avfytrade det ena skottet efter det andra mot hans automobil. Två medlemmar av hans sällskap do-

Kung Boris av Bulgarien.

dades, och chauffören skadades. Tack vare sin sinnessnärvaro och sin duglighet som automobilförare lyckades han rädda sig. Då chauffören höll i hopp, träffad av ett skott, greps kungen ratten samt lyckades undkomma. Samtidigt lönnmördades mitt på en gata. (Forts. A sid. 4.)

Alänningarnas nya värneplikt

Tjänstgöring vid lots- och fyrväsendet istället för värneplikt. Lagen nu antagen.

Finlands riksdag har i dagarna vid andra behandlingen antagit lagen om Alänningarnas tjänstgöring vid lots- och fyrväsendet i stället för värneplikt. Från svenskt håll betraktas lagen som i hög grad orättvis. Medan grundlagsutskottet bestämde tjänstgöringstiden till ett år, höjde stora utskottet tiden till femton månader eller sammanlagt med ett band på sex personer, vilka avfytrade det ena skottet efter det andra mot hans automobil. Två medlemmar av hans sällskap do-

Utom Lord Inverforth ha alla det nya syndikatets medlemmar oljeskandaler. Aletet mot Sinclair och Stewarts hastiga försvinnande, då regeringen vill använda honom som vittne, äro allmänt bekanta. Dohneys bolag ägde före det nya avslutade köpet 1,520,000 acres oljeproducerande land, huvudsakligen i norra Mexiko. Dessutom ägde det 31 oljefält. Endast i Mexiko utgjorde bolagets rörelser omkring 550 mil och den dagliga produktionen var 160,000 tunnor. De naturliga möjligheterna där är nästan obegränsade. Helt nyligen upptäcktes ett nytt fält, där det enda källa, som hittills börjats, avkastar 200,000 tunnor dagligen. (Forts. A sid. 4.)

MANNEN FÖR DAGEN

Finansminister Caillaux, Frankrikes finanseri som åter tagat mot maktens tinnar.

En ring av luftfästningar runt omkring London.

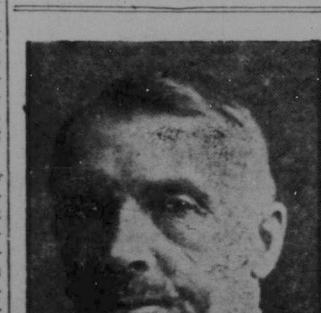
Icke mindre än 30 aerodromer skola uppföras. Anläggandet av de 10 första baserna påbörjas omedelbart.

Londons luftförsvaret kommer att förstärkas genom anordnandet av 10 nya flygbaser. I själva verket omfattar emellertid den plan, som skall genomföras, icke 10 utan 30 aerodromer, vilka komma att utgöra en jättering runt London och en hörnsten i riksförsvaret. Nyanläggningarna äro nämligen ant anse som luftfästningar, och utanför den lösa ringen av sådana lägges en yttre ring, omfattande taktiskt och strategiskt viktiga punkter, vilka skola tjäna till baser för bombflygande flygmaskiner i såväl anfalls- som försvarssyfte. Anläggandet av de 10 första flygbaserna kommer omedelbart att börjas. Kontrakt har redan slutits om leveranser för mycket betydande kostnader 4,000 ton, stålkonstruktioner beräknas bli behövliga, och icke minst i detta hänsende anses ett värdefullt tillskott ges till arbetslöshetens lättande. De flygbaser, som användes under världskriget, komma att genast återställas i användbart skick. Styrkan av de lufteskadorna, som komma att utgöra dessa luftfästningars besättning, skall enligt vad som uppges ökas till ett sådant antal, att de över-skrida vad något geografiskt centrum hade att uppvisa under världskriget. På den senaste tiden ha allt tydligare tecken varslats på den oro, med vilken man i England ser det franska luftvapnets starka tillväxt.

Förenade och kraftfulla ansträngningar göras för att lösa rostproblemet

Dr. G. H. Grisdale skildrar, vad som redan gjorts, och omtalar vilka planer man har i denna anti-rostkampanj.

Stora förenade ansträngningar göras detta år i Canada att bekämpa rost — denna fararens ödsfäst. Man samarbetar med jordbruksdepartementet vid Wisconsin och Minnesota universitet samt andra institutioner på andra sidan gränsen. Vid ett i dagarna hållet möte i Winnipeg fick man en liten inblick i denna kamp emot rostfaran utav Dr. G. H. Grisdale, biträdande federal jordbruksminister, samt Dr. H. M. Tory, ordförande för den Canadian Research Council. Dessa herrar förklarade att de bästa kooperativa ansträngningar gjordes för att lösa rostproblemet, men att detta arbete komme att kosta \$100,000.

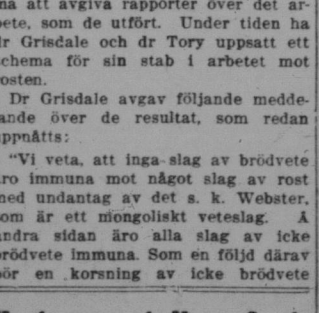

Dr. G. H. Grisdale.

"Vi få aldrig glömma, yttrade Dr. Grisdale, "att rost på ett år kostade Förenta Staterna över 250 miljoner dollars, under det att vi i Canada under en liknande period åsamkats en förlust av en halv miljon. Vi anse, att rostproblemet är den allvarigaste fråga, som västra Canada har att lösa i dag, vadan vi förvänta uppmuntran och samarbete i den stora strid, som måste bedrivas för denna orsaks skull."

Detta är komma 25 kapitel män att koncentrera sina ansträngningar, på detta problem, och dessa män föderala ant understödas av det federala jordbruksdepartementet, ovan nämnda Research Council, jordbrukskolorna i prärieprovinserna samt Dr. A. H. R. Buller, professor vid Manitoba universitet. Det federala departementet kommer att anså \$50,000 från beviljning till inspektör. De övriga \$50,000 komma från de andra ovan nämnda institutionerna. En kombinerad konferens kommer att hållas i Winnipeg i oktober, då delegater från sista institutioner samt även från dem i Staterna komma att avgiva rapporter över det arbete, som de utfört. Under tiden ha Dr. Grisdale och Dr. Tory uppsett ett schema för sin stab i arbetet mot rost. Dr. Grisdale avgav följande meddelande över de resultat, som redan uppnåtts: "Vi veta, att inga slag av brodvete äro immuna mot något slag av rost med undantag av det s. k. Webster, som är ett miongoliskt vete. Ä andra sidan äro alla slag av icke brodvete immuna. Som en följd därav bör en korsning av icke brodvete uttänkas."

Detta problem, och dessa män föderala ant understödas av det federala jordbruksdepartementet, ovan nämnda Research Council, jordbrukskolorna i prärieprovinserna samt Dr. A. H. R. Buller, professor vid Manitoba universitet. Det federala departementet kommer att anså \$50,000 från beviljning till inspektör. De övriga \$50,000 komma från de andra ovan nämnda institutionerna. En kombinerad konferens kommer att hållas i Winnipeg i oktober, då delegater från sista institutioner samt även från dem i Staterna komma att avgiva rapporter över det arbete, som de utfört. Under tiden ha Dr. Grisdale och Dr. Tory uppsett ett schema för sin stab i arbetet mot rost. Dr. Grisdale avgav följande meddelande över de resultat, som redan uppnåtts: "Vi veta, att inga slag av brodvete äro immuna mot något slag av rost med undantag av det s. k. Webster, som är ett miongoliskt vete. Ä andra sidan äro alla slag av icke brodvete immuna. Som en följd därav bör en korsning av icke brodvete uttänkas."

Dr. H. M. Tory.

De uttänken, som gjordes av bolagets president samt John L. Lewis, vore endast en punkt, som nämns i ett lovordat den hållning, som Mr. Armstrong iakttagit under förhandlingarna. Mr. Armstrong i sin sida gav en speciell tribut till den värdiga hållningens av arbetarnas representanter. Mr. Lewis förklarade, att arbetarnas varit villiga att antaga premiärministerns förslag om att återupptaga arbetet, men bolaget vägrade gå in på detta förslag.

De uttänken, som gjordes av bolagets president samt John L. Lewis, vore endast en punkt, som nämns i ett lovordat den hållning, som Mr. Armstrong iakttagit under förhandlingarna. Mr. Armstrong i sin sida gav en speciell tribut till den värdiga hållningens av arbetarnas representanter. Mr. Lewis förklarade, att arbetarnas varit villiga att antaga premiärministerns förslag om att återupptaga arbetet, men bolaget vägrade gå in på detta förslag.

Valutaordningen i Danmark har rubbats

Uttalande av statsminister Stauning. Konflikten kommer att betyda en ödeläggelse utav näringslivet.

Med anledning av de avbrutna förhandlingarna mellan arbetsgivarföreningen och Dansk arbejdsmandsforbund uttalar statsminister Stauning, att han icke kan se annat än att konflikten kommer att betyda ödeläggelse av näringslivet, som under de senaste åren stadgat sig. Det var hans uppfattning, att arbetsinställningen även skulle bli farlig för landets valutaordning. Det vore även bekant, att bankerna blivit mycket betänksamma över det inträffade. Från regeringens sida kunna vi nu icke göra annat, yttrede han, än att följa situationens utveckling. Vårt sista försök var en yttersta ansträngning för att stoppa lockoutens utbrott. Nu, då denna är ett faktum, blir det i främsta rummet förlikningsmännens sak att gripa in, så snart det öppnar sig möjlighet att bringa konflikten till avslutning.

Sofialminister Borbjerg förklarar, att både han och Stauning gjort vad de förmått för att finna en utväg. Då statsrådet d. 20 mars slutade, had kongungen Stauning gjort sitt yttersta att hindra arbetsstridsens utbrott. Under de följande timmarna orienterade de vi oss åt båda sidor, och det såg ett ögonblick ut, som om det skulle lyckas att hindra arbetsstriden.

Den avgörande punkten var emellertid arbetarnas krav att medlingsföreläggelse skulle föreläggas till föreläggas kongressen. Arbetsgivarföreningens styrelse kunde icke vänta så länge på besked utan föredro, att arbetsmandsforbundets styrelse skulle svara på förbundets vägnar. Detta gick emellertid icke för sig. Arbetsgivarföreningens ordförande hr Langkjær förklarar, att striden måste ha sin gång. Vi erbjödo då hr Lyngsie att återupplaga vårt anbud, vilket redan hade kastats i papperskorgen, men betingelsen var, att

hr. Lyngsie genast skulle ge svar, huvudsakligen till Ottawa för att inför den speciella kommittén lämna de upplysningar och avgiva de vittnesbörd, som han är i stånd att göra. Kommittén hade sitt första sammanträde sagda dag, varvid en imponerande samlning av representanter från olika rederierna infann sig för att diskutera frågan, vilka förklarade, att denna hemlighetsen slöja

Två detektiver i Cincinnati ha dömts till 15 månaders fängelse och \$2,000 böter vardera för konspiration mot förbudsagen. Upptäcktsresanden Donald MacMillan har fått tillåtelse av danska regeringen att besöka och fotografera det gamla vikingabygget i västra Grönland. Han får dock ej förgåta utgrävningar eller bortflytta saker av etnografiskt intresse. En liten upprorsske, som levde i 48 timmar, brötes den 19 de om livet i Lissabon. Man undertryckte upploppet efter en häftig gatustrid, varvid 25 personer döddes och 300 sårades. De revolutionära kapitulade utan vidare, och 1,500 ha häktats. Avsikten med upploppet var att etablera ett militärt diktatorskap samt kasta över ända president Gomes och hans regering, enligt vad beslagtagna dokument utvisar. För tillfället är situationen normal, men hur länge det varar, vet ingen. Ryska och brittiska banker underhandla nu om en basis, på vilken Ryssland skulle kunna upptaga ett lån i London.

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

Pres. Librarian Winnipeg

parlamentet Ottawa

Canadian National avlämnar sin årsrapport.

Den speciella kommittén börjar förhören med ombuden för rederikombinationen.

Den årliga rapporten för Canadian National järnvägsystemet framlädes f. v. i underhuset. Av densamma framgår, att bristen uppgår till \$54,800,419, om man medtager fixerade bokföringskulder, vilket betyder, att bristen 1924 är över 3 miljoner större än 1923. Vidare visar rapporten, att i trots av en minskning i bruttoför tjänsten på \$17,547,305 — beröende på en mindre skörd samt de allmänna affärsförhållandena i landet — lyckades likväl bolaget i sitt uppdrag en opererande nettovinst av \$17,244,251, vilket dock var något över 3 miljoner dollars mindre än föregående år. Men om den opererande nettovinsten minskades med 3 miljoner kan bolaget glädja sig åt dess operationsutgifter under 1924 nedskurits med ej mindre än \$14,360,907, vilket ju bevisar en synnerligen god skötsel. Ännu en reduktion kunde ha gjorts ännu större, om man ej som rätt var tämt på att uppehålla allt i gott skick samt ge bästa möjliga betäckning. Diskuterande systemets bruttoför tjänster refererar Sir Henry Thornton till den märkliga situationen beträffande fraktsatserna. Han påpekar att fortsatta reduktioner i dessa ovläckorligen måste fördroja den dag, då systemet kan bli självunderhållande.

Vidare tager man i allvarligt övervägande den politik, som bör följas med hänsyn till kapitalseringen av sagda system, samt i huru stor utsträckning deras skuld till regeringen samt gjvna försök bör beskrivas för att komma å nivå med dess förmåga till att lösa. Han hoppas dock på en snar lösning, som skall bli rättvis för alla parter.

Vad beträffar immigrationen, framhålls, att ansträngningarna att tillförsäkra sig om en sådan den sista tiden varit spasmodiska samt delvis oorganiserade. Han föreslår större anslag för densamma samt tillstått av en permanent immigrationskommission, vilken skulle av parlamentet få auktoritet att inom vissa gränser utgiva de summor, som ansågos nödiga.

Sir William Peterson anklade i torsdags till Ottawa för att inför den speciella kommittén lämna de upplysningar och avgiva de vittnesbörd, som han är i stånd att göra. Kommittén hade sitt första sammanträde sagda dag, varvid en imponerande samlning av representanter från olika rederierna infann sig för att diskutera frågan, vilka förklarade, att denna hemlighetsen slöja

(Forts. A sid. 4.)